

הוד שבהוד

מכון מאיר

ההוד, כהוד מלכות הנתון על מלך רב צדק ואביר חכמה, שמאהבה ורוממות נפש ירצו הכל להכנס תחת דגלו.

5. במדבר כ"א, י"ג-ט"ז

(יג) מִשִּׁים נָסְעוּ וַיִּזְנוּ מִעֲבַר אַרְנוֹן אֲשֶׁר בְּמִדְבַּר הַיַּעַב מִגְּבֹל הָאֲמֹרִי כִּי אַרְנוֹן גְּבֹל מוֹאָב בֵּין מוֹאָב וּבֵין הָאֲמֹרִי: (יד) עַל כֵּן יֹאמַר בְּסֵפֶר מִלְּוִזְמוֹת יְהוָה אֵת וְהֵב בְּסוּפָה וְאֵת הַזְּזוּלִים אַרְנוֹן: (טו) וְאֲשֶׁר הַזְּזוּלִים אֲשֶׁר נָטָה לְשֵׁבֶת עַר וְנִשְׁעַן לְגְבוּל מוֹאָב: (טז) וּמִשִּׁים בְּאָרֶה הוּא הַבְּאֵר אֲשֶׁר אָמַר יְהוָה לְמֹשֶׁה אֲסֹף אֶת הָעָם וְאֶתְנֶה לָהֶם מַיִם:

6. רש"י במדבר כ"א, י"ד-ט"ז

(יד) ... ואת הנחלים ארנון – כשם שמספרים צנסי ים סוף כך יש לספר צנסי נחלי ארנון שאף כאן נעשו נסים גדולים. ומה הם הנסים:

(טו) ואשך הנחלים – תרגום של שפך אשך שפך הנחלים שגשפך שם דם אמוריים שהיו נחוצים שם לפי שהיו ההרים גבוהים והנחל עמוק וקצר וההרים סמוכים זה לזה אדם עומד על ההר מזה ומדבר עם חזירו זהר מזה והדרך עובר בתוך הנחל אמרו אמוריים כשיכנסו ישראל [לארץ] לתוך הנחל לעבור נלא מן המערות זהרים שלמעלה מהם ונהגם בחלים ואזני בליטטרלות והיו אותן הנקעים זהר של כל מואב וזהר של כל אמוריים היו כנגד אותן נקעים כמין קרנות וקדים בזלטין לחוץ כיון שזאו ישראל לעבור נדעזעו ההר של א"י כשפחה היואלת להקביל פני גבירתה ונתקרב ללך הר של מואב ונכנסו אותן הקדים לתוך אותן נקעים והרגום וזהו אשך נטה לשבת ער שההר נטה ממקומו ונתקרב ללך גבול מואב ונדבק בו והיו ונשען לגבול מואב (בס"א אינו) (ועברו ישראל על ההרים ולא ידעו הנסים האלו אלא ע"י הבאר שנכנס לים):

(טז) ומשם בארה – משם בא האשך אל הבאר כיצד אמר הקב"ה מי מודיע לבני הנסים הללו המשל אומר נתת פת לחינוק הודיע לאמו לאחרי שעברו חזרו ההרים למקומם והבאר ירדה לתוך הנחל והעלתה משם דם ההרגום וזרועות ואיברים ומוליכתן סביב המתנה וישראל ראו ואמרו שירה:

הנה לשמוש הקדושה והשלמות, כמו הגבורה והנקמה במקום הראוי, וכן יתר התכונות, שישאל מוציאים מעמים הסובבים אותם, וגם מאותם שעמדו לבלעם, שדוקא ע"י כח שליטתם עליהם באו לידי תכונת שלמותם הכללית, שצריכה להקיף כל הצדדים כראוי לעם עולם, שיעמד לנס ואור גוים. א"כ הנצח בא מכה הוספת הכת, שהושפע מצד המנגד עצמו, ובזה יתגבר ישראל ברוחו לגרום מפלתה של בבל, שהתהללה באיליה, ובקשה להגדיל על ד' אלהי ישראל. כי הועילה, אמנם, חתגברות של העמים, המתנגדים לרוח ישראל, עליהם להקנותם אותם הצדדים הנצרכים להם לשכלולם, "ויז נצחם על בגדי". הנה זאת היא תכונת התנועה הנצחית, שמכל מפריע ומתנגד לה מוסיפה אומץ להגביר חיל. וההוד, "זו מלחמת נחלי ארנון, שנא': על כן יאמר" וגו' (שם). הוד מלכות יאמר על ההכרה של רוממות, שמכנעת כל מנגד אף בלא פגישת התנגדות היותר קטנה, כי המנגד מקדים להיות מתבטל לפני ההוד השפוך על כסא המלכות. מלחמת נחלי ארנון היתה בזה מצוינת, שלא פגשה כלל בישראל, ומבלעדי ידיעתם הוסר הכח העומד לבלע להם. זהו ההוד הנמשך מהוד שם ד' הנקרא על עם קרובו.

4. עולת רא"ה א' עמ' רל"ג-רל"ד

הנצח, "זו ירושלים. וההוד, זו ביהמ"ק" (שם). תכונת עמדתם של ישראל היא מושלמת בהיותה ממולאה בעז מלכותם, באפן הראוי להם להתעלות כפי ערכם, בתור עם גדול וקדוש, עם חכם ונבון, כשהם לעצמם. העז הלאומי של המלוכה מקושר עם ירושלים, ששם יש בו כסאות לבית דוד. החוסן הלאומי הישראלי פגש בדרכו מכשולים רבים, ועוד הוא עלול לפגש, וכולם ינצח בעז ד' ויעמד לנצח. נבדל מזה הוא רוח ד' אשר על ישראל, שהוא עתיד להיות לאור עולם, בו אין תכונת הפגישה של התנגשות להתפשט בכוח, כי לא נצטיינו לשאת חרב ומלחמה ולקרא בשם ד' לעמים לא ידעוהו, כי אם כאשר יגדל שם ישראל, ועמים רבים יראו את ההוד והתפארת הקדושה, ושלוש העולמים הנמשך מהוד דעות נשגבות כאלה, שבהם רפודה קדושתן של ישראל, בלא פגישה של התנגשות, ובלא התגברות, ירצו לבקש את ד' אלהי ישראל. א"כ ב"המ"ק, מקום האורה, לא בנצח יתגבר, לא בהוראת נצוח, המורה התגברות של פגישה על ההתנגדות, כ"א בהוד הנתון עליו, ברוח החן והקדושה, לפניו ירצו איים, ועמים רבים יבקשו פני ד' בהר ציון, ע"פ תביעה הבאה מהכרה פנימית מצדם, שזהו ערך פעולת

1. סודר תפילה סדר ספירת העומר היום שלשה ושלשים יום לעמר, שהם ארבעה שבועות וחמשה ימים.

2. ברכות ג"ה, א'

לך ה' הגדלה זו מעשה בראשית וכן הוא אומר עושה גדולות עד אין חקר והגבורה זו יציאת מצרים שנאמר וירא ישראל את ה' הגדולה וגו' והתפארת זו חמה ולבנה שעמדו לו ליהושע שנאמר וידום השמש וירח עמד וגו' והנצח זו מפלתה של רומי וכן הוא אומר ויז נצחם על בגדי וגו' וההוד זו מלחמת נחלי ארנון שנאמר על כן יאמר בספר מלחמות ה' את והב בסופה וגו' כי כל בשמים ובארץ זו מלחמת סיסרא שנאמר מן שמים נלחמו הכוכבים ממסלותם וגו' לך ה' הממלכה זו מלחמת עמלק וכן הוא אומר כי יד על כס יד והמתנשא זו מלחמת גוג ומגוג וכן הוא אומר הנני אליך גוג נשיא ראש משך ותובל לכל לראש אמר רב חנן בר רבא אמר רבי יוחנן אפילו ריש גרניתא מן שמיא מנו ליה במתניתא תנא משמיה דרבי עקיבא לך ה' הגדלה זו קריעת ים סוף והגבורה זו מכת בכורות והתפארת זו מתן תורה והנצח זו ירושלים וההוד זו בית המקדש.

3. עולת רא"ה א' עמ' רל"ג-רל"א

הנצח "זו מפלתה של בבל, וכן הוא אומר: "ויז נצחם" וגו' (שם). תנועה נצחית אי אפשר שתהיה כי אם באפן שלא יהיה נמצא כל מנגד ומפריע, וכאשר נפגש בדרך התנועה המון מנגדים ומפריעים הלא בהכרח תפסק. אמנם בזאת תהיה עומדת נצח, אם תהיה ערוכה באפן זה, שכל כח מפריע יהיה דוקא בהפרעתו ובנגודו מוסיף לה כת, אז תלך מחיל אל חיל, ותהיה נצחית לתכלית הנעלה של מעשה ד' ונפלאותיו, עם כלל המין האנושי, להביאו לאשרו הנרצה. ישנם מנגדים רבים וגדולים, מנגדים מעמים רבים שחפצים לסמות אורו של עולם. אמנם עצת ד' היא נפלאה כ"כ, עד שהוכן מראש, שכל ההסתערות של ההתנגדות אל התכלית הכללית, המתכוונת ע"י ישראל, תהפך לכח עוקר את המתנגד עצמו ומוסיף כח ואור אל חפץ ד' שיצא לאור. בזה הוכנה ההבטחה של הנצחיות לעצת ד' העומדת לעד, במה שהיא מנצחת את כל מתנגד לה, ופועלת להוציא מעצם הנגוד הוספת כח. המדות והתכונות הנמצאות בעמים, שעמדו מאז כצרים לישראל, ובנצחונם עליהם הטביעו חותמם של תכונותיהם באיזה רשם בישראל, הנה אלו התכונות עצמן צריכות